

Vrije Universiteit Brussel

Faculteit Rechtsgeleerdheid
2de licentie criminologische wetenschappen

Samenvatting scriptie

Partnergeweld:
de risicofactoren
Licentiaatverhandeling

Student: Sharon Van Asbroeck

2de licentie criminologie

Academiejaar 2004-2005

Promotor: Prof. Dr. Ludo Restiau

Opdrachtgever: Vzw ZIJN

Via de wetenschapswinkel kwam ik in contact met de Beweging tegen Geweld – Vzw ZIJN. In opdracht van deze beweging deed ik een onderzoek naar de risicofactoren van partnergeweld. Partnergeweld is een misdrijf dat zich afspeelt binnen het gezin, achter gesloten deuren. Het taboe dat rond dit fenomeen ligt, zorgt ervoor dat weinig slachtoffer of daders toegeven dat er geweld voorkomt in hun relatie. Zowel bij de daders als bij de slachtoffers heerst er een soort van schaamte. Het dark number bij intrafamiliaal geweld ligt enorm hoog. In veel gezinnen blijft het potje gesloten en blijft het geweld dan ook voortduren. Onderzoekers kunnen nooit een volledig beeld krijgen van intrafamiliaal geweld.

Ook ik heb moeilijkheden ondervonden. Om slachtoffers en daders van partnergeweld te bereiken, heb ik beroep moeten doen op organisaties, trainingen en projecten die zich bezig houden met deze problematiek. Aangezien deze settings onderworpen zijn aan het beroepsgeheim, was de medewerking navenant. Om ethische redenen heb ik helaas geen daders gevonden die konden meewerken aan mijn onderzoek. Via een literatuurstudie en zes interviews met slachtoffers van partnergeweld heb ik toch een bescheiden antwoord op mijn onderzoeksvragen kunnen formuleren.

Ik heb getracht een antwoord te geven op de volgende vragen:

- Welke risicofactoren verhogen de kans op partnergeweld?
- Hoe zijn deze factoren aan elkaar gelinkt?

In de literatuur heb ik veel theorieën gevonden die partnergeweld trachten te verklaren. Bijvoorbeeld de feministische theorie, de evolutionaire theorie en de sociale leertheorie. Al deze theorie hebben een invloed, maar kunnen geen waterdichte verklaring geven waarom het geweld zich voordoet. De theorieën werden allemaal bekritiseerd. De afzonderlijke risicofactoren, zoals alcohol, slachtofferschap, testosterongehalte, en dergelijke verhogen allemaal de kans om in een mishandelende relatie terecht te komen. Maar ook zij schieten te kort om partnergeweld volledig te verklaren. We vinden dus ook in de literatuur een tendens om de risicofactoren in relatie tot elkaar te gaan bekijken. Er worden modellen beschreven die beroep doen op verschillende factoren, ze beïnvloeden elkaar en ze beïnvloeden het risico op partnergeweld.

Ik ben kwalitatieve interviews gaan afnemen van zes slachtoffers van partnergeweld. Dit kan een vertekend beeld geven van de resultaten. En aangezien het om kwalitatief onderzoek gaat, kunnen de resultaten nooit representatief zijn. Maar dat is ook niet de bedoeling, ik heb een beeld gekregen

van de risicofactoren die aanwezig waren bij mijn respondenten en welke risicofactoren ze toeschrijven aan hun partner.

In het empirisch onderzoek heb ik ontdekt dat de partners van mijn respondenten niet zo'n afgebakend profiel hebben zoals ze in de literatuur beschreven worden. Het is onmogelijk om de mishandelaar in een bepaald hokje te duwen.

Er is ook bij mijn respondenten sprake van een veelheid van factoren. In slechts één geval heb ik maar één risicofactor waargenomen, in die verschrikkelijk gewelddadige relatie had het slachtoffer te maken met een psychopaat.

Bij de andere respondenten konden we meestal spreken over problemen in het gezin van herkomst. Het kan dan gaan van slachtoffer zijn van kindermishandeling over verstoten worden of het gevoel hebben niet gewenst te zijn tot het verliezen van een ouder op jonge leeftijd. Soms deden deze problemen zich voor bij één van de partners soms bij beide partners. Alle andere factoren die zich voordeden kunnen teruggebracht worden tot problemen in hun kinderjaren. De ontwikkeling en de persoonlijkheid van het kind worden zo aangetast dat ze als volwassene zwakker zijn en meer vatbaar zijn voor partnergeweld.

Welke risicofactoren nu met elkaar in verband staan, weet ik niet. Ik kan enkel zeggen dat factoren uit de maatschappij, relationele factoren, biologische factoren, psychologische factoren, sociale factoren en karaktertrekken allemaal te samen een invloed uitoefenen op de kans op partnergeweld.
